

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL 2004

tijdvak 2

ECONOMIE CSE GL EN TL

ECONOMIE VBO-MAVO-D

inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma Wolf of vul de scores in op de optisch leesbare formulieren.

Zend de gegevens uiterlijk op 25 juni naar de Citogroep.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 REGELS VOOR DE BEOORDELING

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO- 02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 ALGEMENE REGELS

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

- 3.5 indien meer dan een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd worden, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een toets of in het beoordelingsmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
Voor de beroepsgerichte programma's in de basisberoepsgerichte leerweg geldt:
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de door het bevoegd gezag gegeven regels.

3 VAKSPECIFIEKE REGELS

Voor dit centraal schriftelijk examen Economie GL en TL en Economie VBO-MAVO-D kunnen maximaal 54 scorepunten worden behaald.

Voor het vak Economie GL en TL en Economie VBO-MAVO-D is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten voor het geheel van de open vragen.

4 BEOORDELINGSMODEL

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 punt toegekend.

EEN NIEUWE WASMACHINE

- 1 **maximumscore 2**
Voorbeelden van een juist antwoord (twee van de volgende):
- productbeleid:
 - er worden meerdere merken aangeboden
 - er wordt een wasmachine van energieklasse A aangeboden
 - plaatsbeleid:
 - er wordt gratis parkeergelegenheid bij de winkel aangeboden
 - prijsbeleid:
 - de beide wasmachines worden verkocht tegen een lagere prijs dan de adviesprijs
- per juist marketinginstrument met voorbeeld 1
- 2 **B**
- 3 **maximumscore 1**
Uit het antwoord moet blijken dat de verkoper zal zeggen dat de (standaard) garantietermijn verstreken is.
- 4 **A**
- 5 **maximumscore 1**
Uit het antwoord moet blijken dat de Geschillencommissie zegt dat de wasmachine blijkbaar niet de eigenschappen bezit die voor een normaal gebruik nodig zijn.

KNIBBEL, KNABBEL, KNUISJE

- 6 **C**
- 7 **B**
- 8 **maximumscore 3**
Voorbeeld van een juiste berekening:
schijf 1 + 2:	=	€ 10.204	
schijf 3: $0,42 \times (\text{€ } 39.588 - \text{€ } 28.850)$	=	<u>€ 4.509</u>	+
•		€ 14.713	
af: heffingskortingen		<u>€ 5.500</u>	-
• te betalen belasting		€ 9.213	
- 2
- 1

Opmerking

Een juiste uitkomst in twee decimalen ook goed rekenen.

- 9 **C**
- 10 **A**

Vraag	Antwoord	Score
-------	----------	-------

- 11 **maximumscore 2**
 Uit het antwoord moet blijken dat
- Jan als belastingbetaler niet de hoogste schijf van 52% haalt 1
 - en dat het voorstel alleen zou gelden voor nieuwe hypotheke 1

MALI

- 12 **maximumscore 1**
 Voorbeeld van een juiste berekening:

$$\frac{\$ 9.200.000.000}{11.340.000} = \$ 811(,29)$$
- 13 **maximumscore 2**
 Voorbeelden van juiste antwoorden (twee van de volgende):
- Het nationaal inkomen zegt niets over de koopkracht in dat land.
 - In ontwikkelingslanden wordt een relatief groot deel van het nationaal inkomen door een relatief kleine groep verdiend.
 - Het nationaal inkomen zegt niets over niet-inkomensaspecten die mede de welvaart bepalen (% analfabeten, aantal doktoren per 1000 inwoners, etc.).
- per juist nadeel 1

- 14 **maximumscore 1**
 $600 - 575 = 25$ (miljoen dollar)

● 15 **B**

- 16 **maximumscore 2**
 structurele hulp
 Uit het antwoord moet verder blijken dat door goed onderwijs er in de toekomst beter opgeleide mensen beschikbaar komen voor de bedrijven, hetgeen zorgt voor (extra) economische groei.

GOOCHELEN MET CIJFERS

- 17 **maximumscore 2**
 Uit het antwoord moet blijken dat een kleine prijsverhoging in euro's van een artikel dat dagelijks / regelmatig gekocht wordt op jaarbasis leidt tot meer extra uitgaven dan een grotere prijsverhoging in euro's van een product dat eenmalig / incidenteel wordt gekocht.

● 18 **A**

- 19 **maximumscore 2**
 hoger
 Voorbeeld van een juiste berekening:

$$\frac{\text{€ } 373}{\text{€ } 749} \times 100\% = 49,8\%$$

Opmerking

Indien alleen het antwoord 'hoger' zonder berekening is gegeven geen punten toekennen.

Vraag	Antwoord	Score
-------	----------	-------

- 20 **maximumscore 1**
 Uit het antwoord moet blijken dat hierdoor de koopkracht van het pensioen van Van der Laan zal dalen.

VOOR WAT HOORT WAT

- 21 C
- 22 **maximumscore 2**
 Voorbeelden van een juist antwoord:
- voordeel 1
 - personeel en materialen vormen directe hulp zonder gevaar dat er ergens geld 'blijft hangen'
 - als deze landen zelf personeel en materialen zouden moeten kopen, hadden ze misschien meer moeten uitgeven dan die 4 miljoen euro
 - nadeel 1
 - de landen kunnen voor dat deel van het geld niet / minder vrij bepalen wat ze er mee doen
 - omdat TPG personeel levert komen eigen werkzoekenden in deze landen niet / minder aan bod
- 23 **maximumscore 1**
 Uit het antwoord moet blijken dat TPG, als specialist op het gebied van post en vervoersdiensten, het transport van voedsel doelmatiger kan regelen.
- 24 **maximumscore 2**
 Voorbeeld van een juiste berekening:
- $\frac{€ 5.000.000}{€ 11.200.000.000} \times 100\% = 0,0446\dots\%$ 1
 - afgerond: 0,04 % 1
- 25 **maximumscore 1**
 Voorbeelden van een juist antwoord:
- ze raken al vertrouwd met de infrastructuur van die landen
 - toekomstige klanten in die ontwikkelingslanden kennen TPG al
 - het is positief voor het imago/de goede naam van TPG

SAMEN ÉÉN WORDEN KOST GELD

- 26 C
- 27 **maximumscore 1**
 Voorbeelden van een juist antwoord:
- Een antwoord waaruit blijkt dat het land meer economische voordelen verwacht dan alleen de subsidies uit Brussel.
 - Een antwoord waaruit blijkt dat het land om politieke/strategische redenen wil toetreden tot de EU.
- 28 D

Vraag	Antwoord	Score
-------	----------	-------

- 29 **maximumscore 1**
 Voorbeelden van een juist argument:
 → Polen is blijkbaar relatief arm en komt dus in aanmerking voor veel subsidie/steun
 → In Polen wonen veel meer mensen, dus is het logisch dat Polen meer geld van de EU ontvangt dan de andere twee nieuwe lidstaten

- 30 **maximumscore 2**
 Voorbeelden van juiste argumenten:
 → Polen heeft veel werklozen en door lid te worden van de EU kunnen ze makkelijker in andere EU-landen gaan werken.
 → Polen heeft veel werklozen en door lid te worden van de EU komen er meer investeringen in Polen waardoor er nieuwe banen komen.

per juist argument 1

ONS EERSTE KOOPHUIS

- 31 **F**

- 32 **maximumscore 2**
 minder dan 10%
 Voorbeeld van een juiste berekening:
 • $6 \times € 1.810 + € 966 + € 450 = € 12.276$ 1
 • $\frac{€ 12.276}{€ 181.000} \times 100\% = 6,8\%$ 1

- 33 **maximumscore 2**
 Voorbeelden van juiste redenen (twee van de volgende):
 → de rente op een hypothecaire lening is lager (vanwege het onderpand)
 → de looptijd van een hypothecaire lening is langer dan van een persoonlijke lening
 → bij een hypothecaire lening is de rente (voor de eerste woning) aftrekbaar voor de inkomstenbelasting en bij een persoonlijke lening niet

per juiste reden 1

- 34 **maximumscore 2**
 Uit het antwoord moet blijken dat:
 • bij een spaarhypotheek de hypotheeklasten elk jaar constant blijven terwijl ze bij een lineaire hypotheek elk jaar lager worden 1
 • en dat dat laatste gunstiger is omdat Frank reeds op de helft van de totale looptijd wil stoppen met werken en dan al bijna 65 is. 1

- 35 **maximumscore 1**
 Uit het antwoord moet blijken dat Frank kostwinner/alleenverdiener is.

DE EURO WORDT DUUR BETAALD

- 36 **maximumscore 1**
 Uit het antwoord moet blijken dat Gerard bedoelt dat zij te maken hebben met prijsstijgingen vanwege de invoering van de euro.

Vraag	Antwoord	Score
-------	----------	-------

37 **maximumscore 1**

Voorbeeld van een juiste berekening:

$$\frac{\text{€ } 3,50 - \text{€ } 2,25}{\text{€ } 2,25} \times 100\% = 55,6\%$$

Opmerking

Een juiste afronding op een ander aantal decimalen ook goed rekenen.

38 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat het hier gaat om een psychologische prijs, omdat een bedrag van € 0,99 laag lijkt terwijl het toch bijna 1 euro is.

39 **A**

40 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat je als consument in Utrecht niet naar Italië gaat reizen (alleen) omdat daar de Big Mac goedkoper is.